

На основу члана 28. став 7. и члана 36. Закона о банкама („Службени гласник РС“, бр. 107/2005, 91/2010 и 14/2015) и члана 15. став 1. Закона о Народној банци Србије („Службени гласник РС“, бр. 72/2003, 55/2004, 85/2005 – др. закон, 44/2010, 76/2012, 106/2012, 14/2015, 40/2015 – одлука УС и 44/2018), Извршни одбор Народне банке Србије доноси

О Д Л У К У

О УПРАВЉАЊУ РИЗИЦИМА КОЈИ НАСТАЈУ ПО ОСНОВУ АКТИВНОСТИ КОЈЕ ЈЕ БАНКА ПОВЕРИЛА ТРЕЋИМ ЛИЦИМА

1. Овом одлуком прописују се ближи услови и начин управљања ризицима банке који настају по основу активности у вези с њеним пословањем које је поверила трећем лицу.

2. Банка је дужна да системом за управљање ризицима благовремено обухвати све ризике који настају по основу активности у вези с њеним пословањем које је поверила трећем лицу које их обавља као своју претежну делатност, односно које има одговарајуће искуство у обављању тих или сличних активности (у даљем тексту: пружалац услуга).

Активностима из става 1. ове тачке сматрају се:

- 1) активности које банци омогућавају обављање послова из члана 4. Закона о банкама;
- 2) пружање платних услуга у складу са законом којим се уређују платне услуге;
- 3) послови у вези са управљањем токовима готовине у складу са одлуком којом се уређује начин управљања токовима готовине преко агента банке.

Активностима из става 1. ове тачке не сматрају се набавка робе и стандардизованих услуга, као што су услуге у вези с коришћењем телекомуникација, услуге оглашавања, услуге чишћења, услуге испитивања тржишта и сл.

Поверавање активности врши се на основу уговора закљученог између банке и пружаоца услуга.

3. Банка која намерава да одређене активности повери трећем лицу дужна је да унутрашњим актима уреди:

1) процес одлучивања о поверавању тих активности и критеријуме за доношење одлуке о томе, на начин којим се обезбеђује да се поверавањем активности не угрозе редовно пословање банке, ефикасно управљање ризицима банке и њен систем унутрашњих контрола;

2) начин укључивања тих активности у процес управљања ризицима и у систем интерног извештавања о ризицима;

3) начин на који банка обезбеђује континуитет пословања у вези са активностима које је поверила и мере које предузима у случају раскида уговорног односа с лицима чије услуге користи, као и у случају привременог застоја или престанка пружања тих услуга;

4) начин вршења надзора над обављањем активности које је поверила, укључујући и надзор над усклађеношћу тих активности с прописима, добрим пословним обичајима и пословном етиком банке;

5) критеријуме на основу којих утврђује да ли је реч о активности из тачке 5. став 2. ове одлуке;

6) критеријуме на основу којих цени успешност претходне сарадње с пружаоцем услуга за потребе вршења анализе из тачке 6. став 1. одредба под 7) ове одлуке.

4. Банка је дужна да обезбеди да сваки уговор закључен с пружаоцем услуга садржи нарочито следеће:

1) јасно дефинисана овлашћења, дужности и одговорности пружаоца услуга током обављања поверене активности;

2) обавезу пружаоца услуга да при обављању поверене активности у свему поступа у складу с прописима, правилима струке, добрим пословним обичајима и пословном етиком, не угрожавајући репутацију банке;

3) начин на који ће банка континуирано пратити обављање поверене активности која је предмет тог уговора, укључујући извештаје које ће пружалац услуга бити дужан да доставља банци и динамику њиховог достављања;

4) обавезу пружаоца услуга да без одлагања обавести банку о свим чињеницама и околностима које битно утичу или могу битно утицати на обављање поверене активности која је предмет уговора;

5) обавезу пружаоца услуга да све податке и документацију које му је банка доставила у вези с поверавањем активности чува као пословну тајну, а ако достављени подаци и документација садрже податке о личности – обавезу пружаоца услуга да те податке заштити и да са њима поступа у складу с прописима којим се уређује заштита података о личности;

6) одредбу о томе да ли постоји обавеза пружаоца услуга да у вези са обављањем поверене активности прибави полису осигурања од професионалне одговорности и/или друге врсте осигурања;

7) одредбу о томе да ли пружалац услуга активност коју му банка поверава може поверити другом лицу, у складу са одредбама тачке 12. ове одлуке;

8) активности које ће банка предузети у случају да утврди да пружалац услуга поступа супротно обавезама из уговора који је са њом закључио;

9) одредбу којом се пружалац услуга обавезује да испуни обавезу из тачке 11. ове одлуке;

10) одредбу која банци омогућава да једнострано раскине тај уговор ако то наложи Народна банка Србије.

У случају поверавања активности наплате потраживања пружаоцу услуга, банка је дужна да обезбеди да уговор закључен с тим пружаоцем садржи и следеће:

1) дефинисан број дана доцње у измиривању обавеза дужника по чијем истеку банка поверава наплату потраживања пружаоцу услуга;

2) одредбу којом се пружалац услуга обавезује да при спровођењу поступка наплате потраживања поступа у складу са унутрашњим актима банке и на начин утврђен тим актима, при чему је потребно обезбедити да по сваком захтеву дужника који се односи на умањење дуга или измену модалитета отплате (нпр. делимичан опрост дуга или плаћање на рате) поступи и о томе одлуку донесе банка, као и да дужника који се директно обратио банци – о тој одлуци обавести само банка, док комуникацију о другим питањима, сачињавање предлога споразума и друге сличне активности може обављати и пружалац услуга;

3) одредбу којом се пружалац услуга обавезује да дужнику пружи информације о томе да наступа у име и за рачун банке, те да му укаже на то да је дужников поверилац банка;

4) одредбу о висини накнаде за рад пружаоца услуга која не износи више од 30% укупно наплаћеног потраживања, укључујући и све награде, трошкове и сл. пружаоца услуга (нпр. награда за рад или досуђени адвокатски трошкови);

5) одредбу којом се обезбеђује да се свака наплата од дужника уплаћује искључиво на рачун банке.

5. Банка која намерава да пружаоцу услуга повери активности чије је извршавање значајно за обезбеђивање континуитета њених критичних функција – дужна је да обезбеди континуитет тих функција за случај примене инструмената и/или мера реструктурирања, и то на један од следећих начина:

1) обавезивањем тог лица да обавља поверене активности у свим ситуацијама у којима је потребно обезбедити континуитет

критичних функција банке у реструктурирању, односно банке за посебне намене;

2) уговором са алтернативним пружаоцем услуга који би могао да обезбеди континуитет обављања критичних функција банке у реструктурирању, односно банке за посебне намене;

3) детаљним планом обезбеђивања континуитета обављања критичних функција употребом интерно расположивих ресурса банке у реструктурирању, односно банке за посебне намене.

Ако намерава да трећем лицу повери активности чије је извршавање значајно за обезбеђивање континуитета њених пословних процеса и/или несметаног пружања услуга клијентима, банка је дужна да предузме мере којима ће обезбедити континуитет тих процеса, односно пружања услуга (нпр. закључењем уговора под одложним условом са алтернативним пружаоцем услуга), уз примену одредаба ове одлуке које се односе на поверавање активности пружаоцу услуга.

6. Пре доношења одлуке о сваком појединачном поверавању активности, односно о промени пружаоца услуга, као и о свакој битној измени уговора о поверавању активности – банка је дужна да:

1) утврди да ли је реч о активности из тачке 5. став 2. ове одлуке, у складу са унутрашњим актима банке;

2) изврши детаљну анализу потенцијалног пружаоца услуга, која се односи на његову способност пружања услуга, финансијско стање и пословну репутацију;

3) утврди да ли прописи државе или држава у којима потенцијални пружалац услуга послује омогућују Народној банци Србије несметано вршење непосредне контроле тог пословања у делу који се односи на обављање поверених активности или је у вези с њима;

4) процени могуће потешкоће и време потребно за наставак обављања поверених активности у случају изненадног престанка њиховог обављања, односно у случају раскида уговора с пружаоцем услуга, као и време потребно за избор другог пружаоца услуга и отпочињање обављања поверених активности;

5) прибави образложено мишљење организационе јединице у чијем је делокругу управљање ризицима о утицају тог поверавања на ризични профил банке;

6) прибави образложено мишљење организационе јединице у чијем је делокругу контрола усклађености пословања банке о усклађености тог поверавања с прописима, као и актима из тачке 3. ове одлуке и тачке 73. став 3. Одлуке о управљању ризицима банке;

7) изврши анализу успешности претходне сарадње с пружаоцем услуга (ако је применљиво).

При доношењу одлуке из става 1. ове тачке, банка нарочито цени утицај поверавања из тог става на:

- 1) континуитет пословања и репутацију банке;
- 2) трошкове, финансијски резултат, ликвидност и солвентност банке;
- 3) ризични профил банке;
- 4) квалитет услуга које банка пружа клијентима.

7. Банка може да повери одређену активност, да промени пружаоца услуга, односно да битно измени уговор о поверавању активности (нпр. цена, продужење важења уговора итд.) – само ако, најкасније 30 дана пре закључења уговора о поверавању активности, односно анекса тог уговора, о томе обавести Народну банку Србије и уз то обавештење достави следећу документацију:

- 1) одлуку надлежног органа управљања банком о поверавању активности, промени пружаоца услуга, односно о битној измени уговора о поверавању активности;
- 2) основне податке о пружаоцу услуга (пословно име и седиште, односно име и пребивалиште, а ако се поверава пружање платних услуга – и податке о адресама на којима ће се те услуге пружати);
- 3) опис активности које банка поверава, критеријуме које је пружалац услуга дужан да испуни да би му банка поверила активности, као и рок на који ће активности бити поверене;
- 4) образложено мишљење о томе да ли је реч о активностима из тачке 5. став 2. ове одлуке, а у случају да је банка утврдила да јесте – и посебан осврт на начин на који банка планира да обезбеди континуитет пружања услуга у складу са одредбама те тачке;
- 5) нацрт уговора из тачке 2. став 4. ове одлуке, односно нацрт анекса тог уговора;
- 6) резултате анализе из тачке 6. став 1. одредба под 2) ове одлуке;
- 7) резултате процене из тачке 6. став 1. одредба под 4) ове одлуке;
- 8) мишљења из тачке 6. став 1. одредбе под 5) и 6) ове одлуке;
- 9) резултате анализе из тачке 6. став 1. одредба под 7) ове одлуке (ако је применљиво);
- 10) резултате процене из тачке 6. став 2. ове одлуке.

Ако пружалац услуга има седиште изван Републике Србије или је уговорено да поверене активности обавља изван Републике Србије – банка је дужна да, осим документације утврђене у ставу 1. ове тачке, Народној банци Србије достави доказе о томе да прописи државе, односно држава у којима пружалац услуга послује омогућавају Народној

банци Србије несметано вршење непосредне контроле тог пословања у делу који се односи на обављање поверених активности или је у вези с њима.

Ако на основу документације и доказа из ст. 1. и 2. ове тачке није могуће утврдити све чињенице значајне за поступање по обавештењу из става 1. ове тачке, Народна банка Србије може од банке тражити да јој достави и другу документацију за коју оцени да јој је потребна.

Рок из става 1. ове тачке рачуна се од дана достављања уредне документације из тог става.

Ако је по обавештењу из става 1. ове тачке затражила допуну документације, Народна банка Србије може одредити рок који није дужи од шест месеци, а пре чијег истека банка не може доставити ту допуну.

Ако се уговор из става 1. ове тачке мења, а да се притом не мењају ни поверена активност ни пружалац услуга и ако та промена уговора не би битно утицала на резултате анализе, процене и мишљења из тог става – банка је дужна да најкасније 15 дана пре закључења анекса тог уговора о томе обавести Народну банку Србије и достави јој нацрт тог анекса.

Рок из става 6. ове тачке рачуна се од дана достављања уредне документације из тог става.

8. Банка је дужна да Народној банци Србије достави уговор из тачке 2. став 4. ове одлуке, укључујући и анексе тог уговора – у року од 15 дана од дана закључења тог уговора, односно анекса.

У случају раскида уговора из става 1. ове тачке, банка о томе без одлагања обавештава Народну банку Србије уз навођење разлога за тај раскид.

9. У случају поверавања пружања платних услуга, банка је дужна да у својим пословним просторијама и на својој интернет презентацији објави податке о пружаоцу услуга и адреси пружања тих услуга, као и да обезбеди да тај пружалац корисницима платних услуга пружа информације о томе да наступа у њено име и за њен рачун.

10. Банка је дужна да, за време трајања уговорног односа са пружаоцем услуга, редовно врши анализе и процене из тачке 6. став 1. ове одлуке и прибавља образложена мишљења из тог става, као и да их најмање једном годишње доставља Народној банци Србије.

Ако на основу достављене документације из става 1. ове тачке утврди недостатке, Народна банка Србије наложиће банци да у одговарајућем року предузме активности у циљу њиховог отклањања и о томе обавести Народну банку Србије.

11. Банка је дужна да обезбеди да пружалац услуга омогући банци, спољном ревизору и Народној банци Србије непосредно обављање контроле на локацији пружања услуга, односно благовремени и неограничени приступ документацији и подацима у вези с повереним активностима.

12. Пружалац услуга може другом лицу поверити активности које је банка њему поверила, осим наплате потраживања, само уз претходну сагласност банке, коју она даје у сваком појединачном случају уз сходну примену одредаба тач. 3, 6, 7, 10. и 11. ове одлуке.

Банка може сагласност из става 1. ове тачке дати само ако је најкасније 30 дана пре тога обавестила Народну банку Србије о намеравању поверавању активности из тог става и уз то обавештење доставила следећу документацију:

- 1) одлуку надлежног органа управљања банком о давању сагласности из става 1. ове тачке;
- 2) основне податке о другом лицу из става 1. ове тачке (пословно име и седиште, односно име и пребивалиште);
- 3) опис активности које пружалац услуга поверава, критеријуме које је друго лице из става 1. ове тачке дужно да испуни да би му пружалац услуга поверио активности, као и рок на који ће активности бити поверене;
- 4) нацрт уговора између пружаоца услуга и другог лица из става 1. ове тачке о поверавању активности из тог става;
- 5) резултате анализе из тачке 6. став 1. одредба под 2) ове одлуке;
- 6) резултате процене из тачке 6. став 1. одредба под 4) ове одлуке;
- 7) мишљења из тачке 6. став 1. одредбе под 5) и 6) ове одлуке;
- 8) резултате анализе из тачке 6. став 1. одредба под 7) ове одлуке (ако је применљиво);
- 9) резултате процене из тачке 6. став 2. ове одлуке.

Ако друго лице из става 1. ове тачке има седиште изван Републике Србије или је уговорено да поверене активности обавља изван Републике Србије – банка је дужна да, осим документације утврђене у ставу 2. ове тачке, Народној банци Србије достави доказе о томе да прописи државе, односно држава у којима то лице послује

омогућавају Народној банци Србије несметано вршење непосредне контроле тог пословања у делу који се односи на обављање поверених активности или је у вези с њима.

Рок из става 2. ове тачке рачуна се од дана достављања уредне документације из тог става.

Ако је по обавештењу из става 2. ове тачке затражила допуну документације, Народна банка Србије може одредити рок који није дужи од шест месеци, а пре чијег истека банка не може доставити ту допуњену документацију.

Банка је дужна да Народној банци Србије достави закључени уговор између пружаоца услуга и другог лица из става 1. ове тачке – у року од 15 дана од дана његовог закључења.

У случају раскида уговора из става 6. ове тачке, банка о томе без одлагања обавештава Народну банку Србије.

13. Банка успоставља и води јединствену евиденцију активности које је поверила пружаоцу услуга, укључујући и активности које је пружалац услуга поверио другом лицу у складу са одредбама тачке 12. ове одлуке.

Банка је дужна да изводе из евиденције који садрже преглед свих активности из става 1. ове тачке доставља Народној банци Србије тромесечно, и то:

- 1) са стањем на дан 31. марта текуће године – најкасније 20. априла те године;
- 2) са стањем на дан 30. јуна текуће године – најкасније 20. јула те године;
- 3) са стањем на дан 30. септембра текуће године – најкасније 20. октобра те године;
- 4) са стањем на дан 31. децембра текуће године – најкасније 20. јануара наредне године.

Обрасци извода из става 2. ове тачке утврђени су у прилозима 1 и 2, који су одштампани уз ову одлуку и њен су саставни део.

Изводе из става 2. ове тачке банка доставља у складу са упутством Народне банке Србије којим се уређује електронско достављање података из тог извода и које се објављује на интернет презентацији Народне банке Србије.

14. Унутрашња ревизија банке оцењује процес поверавања активности банке пружаоцима услуга, у складу са унутрашњим актима банке и проценом ризика тог процеса, и ту оцену доставља Народној банци Србије.

15. Банка одговара за активности у вези са својим пословањем које је поверила пружаоцу услуга.

Ако у поступку контроле утврди да банка, пружалац услуга или друго лице из тачке 12. ове одлуке, не поступа у складу са овом одлуком и другим прописима – Народна банка Србије може наложити банци да у одређеном року раскине уговор о поверавању активности закључен с пружаоцем услуга.

16. Банка је дужна да своје унутрашње акте усклади са одредбама ове одлуке најкасније 31. децембра 2023. године.

Банка је дужна да преиспита усклађеност свих уговора о поверавању активности пружаоцу услуга закључених у складу са Одлуком о управљању ризицима банке („Службени гласник РС“, бр. 45/2011, 94/2011, 119/2012, 123/2012, 23/2013 – др. одлука, 43/2013, 92/2013, 33/2015, 61/2015, 61/2016, 103/2016, 119/2017, 76/2018, 57/2019, 88/2019, 27/2020, 67/2020 – др. одлука и 89/2022) – са одредбама ове одлуке и да о томе обавести Народну банку Србије најкасније 31. јануара 2024. године.

17. Банка је дужна да изводе из евиденције из тачке 13. став 2. ове одлуке први пут достави Народној банци Србије са стањем на дан 31. децембра 2023. године, најкасније 20. јануара 2024. године.

18. Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.

ИО НБС бр. 71
7. септембра 2023. године
Београд

Председавајућа
Извршног одбора Народне банке Србије
Г у в е р н е р
Народне банке Србије

Др Јоргованка Табаковић, с.р.